

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philosophistæ Seu Excerpta Pauca Ex Multis Libris, Thesibus, Dictatis Theologicis

[S.l.], [ca. 1692]

Assuenda Pag. 35.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39173

ASSUENDA Pag. 35.

S Ejunctus fuit inadvertenter unus intimorum Sociorum ab altero, Hamelius à Lessio: hic tamen ab isto in Philosophismi doctrina se divelli nequaquam sustinet: siquidem Tract. De Jure & Justitia Lib. 2. Cap. 29. Dub. 2. ita docet. Judicium temerarium in animo tuo residens, non est peccatum priusquam aliquo modo advertas vel dubites te ex signis insufficientibus judicare: postquam autem coeperis hoc advertere, erit saltem peccatum veniale si in eo perseveres, nusquam tamen erit mortiferum ante plenam animadversionem. Prior pars probatur. Quia priusquam animadvertas causas, ex quibus judicas, non esse sufficientes, vel saltem priusquam de illis dubites, non est illud iudicium ullo modo voluntarium saltem qua parte temerarium; sed censetur primus motus libertatem voluntatis præveniens, etiamsi longo tempore durasset. Idem dicendum (*En generale Principium Authoris*) de omnibus aliis motibus intellectûs, voluntatis, imaginationis & sensuum externorum: nisi enim advertatur turpitude vel saltem de ea dubitetur, non potest in illis esse ulla culpa, ne venialis quidem. Quia turpitude illis annexa non censetur ullo modo volita, cum sit omnino ignorata. Unde ibi solum est turpitude objectiva, non formalis, quæ est in libero consensu expressè vel interpretativè adhibito, quæ sola animam coinquinat. Ad peccatum mortiferum requiritur perfectus consensus, qui ex perfecta gravitatis objecti advertentia procedit. Perfecta autem advertentia gravitatis est quando mens sui compos non abrepta aliis cogitationibus, reflectit se super suum actum, & considerat illum in materia notabili divinæ legi esse contrarium, vel saltem de eo dubitat. *Similiter in Theologia Lessii manuscripta in 2. 2. q. 7.*

a. 7. Dubitabis quintò, quando & quoties peccat is qui ignorat res Fidei, nam cum præceptum illud incipiat obligare paulò post usum rationis, quamdiu quis postea est in mora, videtur semper peccare. R. Est ille quidem habitualiter semper in peccato, non tamen actu semper peccat: quare peccat actu cum primùm incipit advertere suam obligationem, & negligit: postea toties, quoties eandem obligationem considerat, & cum potest ei satisfacere, tamen omittit: quando autem ea de re non cogitat, vel non occurrit commoditas, non peccat de novo. Ita D. T. 1. 2. q. 66. a. 2. ad 3.

Dubitabis sextò, utrum ignorantia invincibilis possit excusare ab hoc peccato? R. Possè, ut patet ex 1. 2. q. 6. nulla enim est ratio cur in hoc præceptum non possit cadere ignorantia invincibilis, præfertim cum hæc obligatio non sit per se nota, sed indigeat alienâ instructione: quæ omnia resolvenda sunt juxta dicta in dicta quæst. 6. (*fortè hic remittit ad præfatam doctrinam Hamelii, qui tunc tractabat 1. mam 2. d.*) Prætereà idem in 1. parte Theologiae manuscriptæ q. 2. a. 1. Proposition II. Deum esse non est per se notum nobis, id est, non certò & evidenter cognoscimus sine demonstratione Deum esse. Est certa & patet experientia, quia multi fuerunt Athei, ut Diagoras, Protagoras, Diodorus, de quibus vide Ciceronem Lib. de Nat. Deorum, qui etiam ratione conati sunt probare Deum non esse. Sed contrariam tenent Epicurei dicentes omnibus esse per se notum & sine ulla probatione Deum esse, quam refert & sequitur Cicero Lib 1. de Nat. Deorum.

Cæcus sit necesse est, qui non videat ex his Lessii Principiis manifestè sequi Philosophismum, neque solum hypotheticum, sed absolutum in pluribus Atheis, quos fatetur extitisse Lessius. Fatetur enim non plus malitia actui inesse quam intellectus hic & nunc voluntati proponit, & expressè ad peccatum mortiferum requirit

requirit advertentiam gravitatis perfectam: Perfecta autem advertentia gravitatis est, quando mens sui compos non abrepta aliis cogitationibus reflectit se super suum actum & considerat illum in materia notabili divinæ legi esse contrarium, vel saltem de eo dubitat.

Ecce genuinum Philosophismum, neque solum hypotheticum, sed absolutum & realem multis in casibus. Primò, dum quis ignorat Deum esse, ut pluribus accidisse fatetur Lessius. Nec refert an vincibiliter an invincibiliter ignoret. Secundò, dum ignorat peccatum mortale esse contra Deum. Tertio, dum juxta doctrinam Lessii non adest illa advertentia perfecta ad gravitatem peccati ut legi divina contrarii. Quarto, dum peccatum mortale putatur solum esse veniale.

Fatendum quidem est Lessium, rei novitate & turpitudine perculsum, conatum quandoque fuisse Philosophismum à se amoliri; sed non omninò potuisse; quippè qui ineluctabiliter ex ejus principiis sequeretur: Vnde Architectus famosa Thesis Divionensis non dubitavit Patronorum suorum Cathalogo hunc virum adscribere, quem constabat eisdem insistere principiis, quibus Philosophista omnes, eodemque modo distinguere furum, adulterium, &c. quorum aliud sit natura rationali dissonum, eamque dedecorans; sed non per se mortiferum: aliud mortiferum, modo sit contra legem divinam aliquo modo cognitam. Vide illum de perf. div. l. 13. cap. 26. n. 187. Neque hoc ignoravit Lessius, sed cautè dissimulavit; donec sua videret principia firmam sibi sedem in Scholis fixisse. Noluit prius Philosophismum, rem adeò insolentem, propinquiùs intuendam prima fronte proponere. Leviter perstringenda erant, quæ obiciebantur. Hinc loco citato postquam fusè sua conatus esset stabilire principia, obiter tantum n. 186. objectionem sibi format (quam longè latèque proponunt & explicant moderni Philosophista) de infidelibus, qui ignorant Deum, asseritque eos peccare,

si confusè Numen aliquod agnoscant. Et addit: Quod si fortè sunt aliqui adeò Barbari, ut nihil sciant de Numine; hi tamen POSSUNT mortiferè peccare, quia ita in malum feruntur, ut ETIAMSI SCIRENT ESSE UNUM NUMEN ILLUD PROHIBENS, NIHILOMINUS EX VI ILLIUS AFFECTUS MALUM PATRARENT *Notate verba, cernite effugia. Quis credat, Barbaros qui Numen ignorant, omnes sic esse affectos, dum furantur, pejerant, adulterantur &c. ut etiamsi scirent esse unum Numen illa prohibens, nihilominus vellent malum patrare? Et hi quidem juxta Lessium tantum dicuntur POSSE peccare. Reliqui affectu isto carentes plenè excusantur. Malum CRESCET ADHUC. Fœcundum est semen, solum fertile, gnavis sunt agricola. Exurrexerunt alii qui POSSE illud sustulerunt, & generatim docuerunt, tales non peccare.*

Lepidum est quòd Lessius, qui oriundus est ex Brecht pago distanti Antverpià versus Bredam quinque horis, fertur ibidem natus in villa, qua flandricè & vulgò vocatur Den Leugen-berch, hoc est Mons mendaciorum: nempe tali origine dignus erat, qui multorum errorum, & imprimis Restrictionum mentalium futurus erat patronus celeberrimus.

E R R A T A.

Pag. 19.	Lin. 9.	ysù	Leg. ygù
P. 32.	l. 1.	hæ	l. hæc
P. 48.	l. 27.	ensu	l. sensu
P. 56.	l. 19.	dispicer	l. displicet
P. 62.	l. 15.	2.	l. 2.
P. 70.	l. 17.	ridens	l. videns.
P. 75.	l. 8.	part	l. partis hujus
P. 91.	l.	antep.	l. non Theologica
	l.	penul.	l. objic. 3.
	l.	ultima	l. formaliter Deū
P. 93.	l. 8.	matiliæ	l. malitiæ
Ibid.	l. 22.	designatus	l. designatus
P. 94.	l. 12.	his	l. is
P. 96.	l. 8.	ne verbum quidem adde hoc retractationis loco.	